

4. Фрицюк В. А., Грошовенко О. П. Професійний саморозвиток майбутніх педагогів: компетентнісний підхід. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія».* №1. 2018. С. 208-214.

DOI: <https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-5.26>

Чжан Ліньші, м.Київ

Здобувач ступеня доктора філософії (PhD)

shcholokova.o@gmail.com

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ЗРІЛОСТІ МАГІСТРАНТІВ

Анотація. В статті розкрито значення особистісно-професійної зрілості магістранта для його майбутньої професійної діяльності. Проаналізовано сутність і алгоритм дії принципу виконавської мобільності, його значення для формування означеної якості в процесі вокального навчання магістрантів.

Ключові слова: виконавська мобільність, вокальне наавчання. особистісно-професійна зрілість, професійна діяльність.

Abstract. The article reveals the importance of the personal and professional maturity of a master's student for his future professional activity. The essence and algorithm of the principle of performing mobility, its importance for the formation of the specified quality in the process of vocal training of master's students are analyzed.

Keywords: performing mobility, vocal training. personal and professional maturity, professional activity.

Постановка проблеми. Проблема особистісно-професійної зрілості є однією з найважливіших у багатьох галузях наукового знання. Включення її в коло важливих мистецько-педагогічних проблем зумовлюється як сучасними вимогами до підготовки магістрантів, так і логікою наукового розвитку мистецької галузі. Особистісно-професійна зрілість – умова та невід’ємний компонент успішного вокального становлення магістранта, основа ефективного виконання ним професійної діяльності. Одним з компонентів особистісно-професійної зрілості магістрантів є виконавська мобільність, яка є показником особистісного зростання майбутнього фахівця, актуалізації його вокальних можливостей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формування особистісно-професійної зрілості магістрантів в процесі вокального навчання вимагає визначення відповідних принципів. Це вимагає ґрунтовного вивчення всіх аспектів проблеми. Деякі аспекти особистісно-професійної зрілості розглядалися в працях С. Баранової, В. Галузяка, О. Чуйко, І. Шаповал та ін.. Питання вокальної підготовки студентів з КНР представлено в роботах Ван Іцзюнь, У. Іфана, Цзінь Нань, Сунь Яньїнь та ін.. Мобільність як важлива професійна якість майбутнього фахівця розроблялась в роботах Л. Пілецької, Р. Пріми та ін.; як основа професійної діяльності вокаліста в дослідженнях Хуан Ге, Цяо Лінь та ін.

Мета статті – обґрунтувати принцип виконавської мобільності в контексті формування особистісно-професійної зрілості магістрантів.

Виклад основного матеріалу. Як свідчить практика в традиційній системі освіти відбір її змісту був орієнтований на вузькопрофільні професії і спеціальності. На сьогоднішній день це є недостатнім. Підвищення конкурентоздатності магістрантів (зокрема вокалістів) необхідно в зв'язку з розширенням їх профільних можливостей за рахунок оволодіння суміжними спеціальностями, наявності загальної ерудиції, комунікативної культури та професійної мобільності. В той же час вокальна діяльність магістранта в закладах вищої освіти не обмежується тільки репетиціями та участю в концертах, а й передбачає проведення уроків вокалу під час педагогічної практики, підготовку та проведення музичних вечорів, вважаємо за доцільне обґрунтування принципу виконавської мобільності. Використання даного принципу в процесі вокального навчання магістрантів нам здається необхідним і доцільним з огляду на те, що оволодіння професією вчителя музичного мистецтва базується на гармонійному поєднанні психолог-педагогічної підготовки з музично-теоретичною і виконавською.

Дослідники відзначають, що мобільність напряму пов'язана з кар'єрним зростанням і просуванням магістрантів, що передбачає високий рівень їх адаптованості, здатності бути динамічними, конкурентоспроможними, набувати професійної майстерності не тільки за традиційними методиками, а в постійному вокальному розвитку і самореалізації.

Згідно словникових тлумачень, мобільність це:

- рухливість, здатність до швидкого пересування, дії (філософський аспект);
- природній стан людського суспільства, показник динаміки соціальних процесів, що проходять в країні (соціальний аспект);
- властивість, якість, характеристика здібностей (педагогічний аспект);
- здатність і готовність особистості достатньо швидко й успішно оволодівати новою технікою і технологією, набувати знання і вміння, що забезпечують ефективність нових видів діяльності (психологічний аспект).

Аналіз наукових праць з даної проблематики засвідчив, що виконавська мобільність вчителя музичного мистецтва вимагає розвитку виконавських знань, вмінь і навичок, які можна згрупувати у відповідності до видів діяльності:

- сольне виконання (знання стилістичних закономірностей виконання вокальних творів, розуміння художнього образу, технічна вправність, уміння співати під власний супровід тощо);
- ансамблеве музикування (вміння взаємодіяти з партнерами; вміння колективно відпрацьовувати художні нюанси та технічні прийоми, темброве та динамічне співвідношення; синхронність відтворення художніх і технічних засобів виразності; усвідомлення ролі спілкування під час репетиції і концерту).

Важливим є розвиток у магістрантів здатності «гармонійно поєднувати емоції та інтелект, адже професійний успіх вчителя музичного мистецтва залежить не тільки від рівня музичних здібностей, але й «від здатності до

пізнання та емоційної саморегуляції, вміння розуміти й чутливо реагувати на запити учнів, через музику виражати власні почуття» [2, с.124].

За визначенням китайського дослідника Хуан Ге, виконавську мобільність можна трактувати як готовність особистості досить швидко й успішно опанувати нові вокальні техніки й технології, здобувати нові музичні знання й виконавські уміння, що забезпечують здатність майбутнього вчителя музичного мистецтва успішно переключатися з одного виду музичної діяльності на інший [3, с. 67].

Зміст уроків музичного мистецтва передбачає ознайомлення з великою кількістю музичних творів, що вимагає від вчителя їх демонстрації, тобто сольного виконання. При цьому, майбутньому вчителю при виконанні музики в класі необхідно враховувати психолого-педагогічні особливості сприйняття дітей різних вікових категорій. Важливо не просто проспівати, продемонструвати твір, а знайти контакт з учнями, тонко відчувати їх емоційну реакцію на музику, вміти спілкуватися з класом та яскраво представити художній образ.

Значна кількість творів, запропонованих в програмах з музичного мистецтва для слухання потребує від вчителя сформованості вмінь ескізного вивчення музичних творів. Така форма роботи вчить швидко проникати в сутність і стилістичні особливості твору, сприяє удосконаленню технічного апарату, адже виконання на навчальному етапі вивчення твору в належному темпі грає значну роль у відтворенні художнього образу твору. Варто наголосити, що ескізне вивчення дає можливість розширити вокальний репертуар вчителя, дозволяє вільно ілюструвати і проводити паралелі між музичними, літературними та художніми творами.

Сучасні реалії, пандемія та військове російське вторгнення, зумовили перехід на дистанційне навчання, що актуалізувало «питання медіаграмотності та інформаційної компетентності» магістрантів, а також «інтеграції інформаційних комп'ютерних технологій у мистецьку освіту» [1, с. 22]. Відповідно набуття цифрових знань і умінь є необхідним для майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Отже, вищеперераховані уміння можна вважати складовими виконавської мобільності магістрантів, набутої в процесі вокального навчання в закладі вищої освіти. Враховуючи багатофункціональність майбутньої професійної діяльності магістрантів, необхідність швидко переключатись з одного виду діяльності на інший, виконавська мобільність передбачає що майбутні фахівці повинні не тільки володіти навичками сольного виконання, а й набути умінь співати в ансамблі, під власний супровід або супровід будь-якого інструменту.

Висновки. Проведений аналіз наукових праць дозволив констатувати, що впровадження принципу виконавської мобільності в процес формування особистісно-професійної зрілості магістрантів забезпечує їх здатність і готовність достатньо швидко й успішно оволодівати новими вокальними прийомами, знаннями, вміннями швидкої адаптації до різних видів вокально-виконавської діяльності.

Список використаних джерел:

1. Барановська І. Г., Мозгальова Н. Г., Барановський Д. М. Використання засобів ІКТ у процесі дистанційного навчання майбутніх учителів музичного мистецтва *Наукові записки : Педагогічні науки*. 2021. Вип. 150. С. 21-37.
2. Мозгальова Н. Г., Барановська І. Г. Емоційно-інтелектуальний потенціал у розвитку творчої особистості вчителя музики. *Актуальні питання мистецької освіти та виховання*. 2019. № 1–2 (13–14). С. 119-177.
3. Хуан Ге. *Формування виконавської мобільності студентів з КНР у процесі вокального навчання* : дис. ... канд. пед. наук. Київ : Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова, 2018.

УДК 378.147:78

DOI: <https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-5.27>

С.І. Янковський, м. Вінниця,

здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»

В.М. Фрицюк, м. Вінниця

Доктор педагогічних наук, професор

hfrjdcmrif@ukr.net

ПІДГОТОВКА ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Анотація. У статті розглядається проблема підготовки майбутніх бакалаврів музичного мистецтва до професійної діяльності в умовах сучасних змін у системі освіти та культури. Обґрунтовано актуальність компетентнісного та творчого підходів у фаховій підготовці музикантів-педагогів. Автор аналізує поняття «готовність до професійної діяльності» як гармонійне поєднання теоретичних знань, практичних навичок, комунікативних здібностей та досвіду. Особлива увага приділяється необхідності оновлення змісту навчання через інтеграцію музично-теоретичної, виконавської та педагогічної підготовки з цифровими технологіями та інноваційними методиками. Визначено ключові умови ефективної підготовки: формування стійкої мотивації, професійна контекстність та практико-орієнтований підхід. У висновках наголошено, що цілісна система навчання має сприяти трансформації навчально-пізнавальної діяльності студента у повноцінну художньо-професійну практику.

Ключові слова: майбутні бакалаври музичного мистецтва, професійна діяльність, фахова підготовка, виконавська майстерність, мистецька освіта, творчий потенціал.

Abstract. The article examines the problem of preparing future Bachelors of Musical Arts for professional activity amidst modern changes in the educational and cultural landscape. The relevance of the issue is driven by the shift towards competency-based, person-centered, and creative approaches in the professional training of future music teachers. The author analyzes the concept of "readiness for professional activity" as a harmonious combination of beliefs, motives, theoretical knowledge, practical skills, and experience. Particular attention is paid to the necessity of updating educational content by integrating musical-theoretical, performing, and